

Sammenfatning

Ringkøbing-Skjern Kommune

RKSK 3.0, spor 5

Muligheder for budgetreduktioner

7. marts 2014

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Reduktionsmuligheder i de enkelte sektorer	4
Administration og ledelse	4
Konklusion og forslag	4
Handicap og psykiatri	6
Konklusion og forslag	6
Sundhed og omsorg	8
Konklusion og forslag	8
Beskæftigelsesområdet	10
Konklusion og forslag	10
Land, by og kultur	12
Konklusion og forslag	12
Børn og Familie	15
Konklusion og forslag	15
Undervisning	17
Konklusion og forslag	17
Dagtilbud	19
Konklusion og forslag	19
Indkøbsområdet	20
Konklusion og forslag	20
3. Mulighedskatalog – samlede besparelsemuligheder	22

1. Indledning

Ringkøbing-Skjern Kommune har bedt KL's Konsulentvirksomhed, KLK, om at udarbejde forslag til budgetreduktioner på minimum 150 mio. kr. som et selvstændigt spor 5 i RKSK 3.0.

Denne rapport er en sammenfatning af KLK's analyse af reduktionsmuligheder i Ringkøbing-Skjern Kommune. Sammenfatningsrapporten præsenterer for hvert sektorområde i kommunen KLK's konklusioner og forslag til de reduktioner, som analysearbejdet har resulteret i.

I en mere detaljeret rapport, hovedrapporten, gennemgås resultaterne af de analyser, som er gennemført. I en særreport præsenteres en detaljeret analyse af kommunens kørselsordninger.

Fra kommunens side var det ønsket, at KLK fremlagde samlede forslag til budgetreduktioner på mindst 150 mio. kr. Som det fremgår, er der i denne rapport og i hovedrapporten anvist muligheder, der overstiger dette beløb.

KLK's forslag til budgetreduktioner omfatter både forslag til effektiviseringer, dvs. hvor kommunen kan løse opgaven billigere uden, at det går ud over kvalitet eller service til borgerne, og forslag til besparelse, dvs. forslag, hvor opgaven kan løses billigere, men med konsekvenser for kvalitet eller service. I praksis vil langt de fleste af forslagene indeholde elementer af både effektivisering og besparelser.

KLK har gennem at foreslå budgetreduktioner for mere end de aftalte 150 mio. kr. ønsket at give Ringkøbing-Skjern Kommune mulighed for at vurdere og vælge de forslag til budgetreduktioner, som bedst falder i tråd med de behov, der aktuelt og på sigt er til udviklingen i kommunen.

Samtlige forslag til budgetreduktioner er udarbejdet af KLK alene, og har ikke været præsenteret for eller diskuteret med hverken kommunens politikere eller administration.

I sammenfatningens enkelte afsnit opridses for hvert sektorområde i kommunen og for det tværgående område indkøb en kort status og KLK's forslag til budgetreduktioner, der ligeledes præsenteres i en oversigtstabel.

Sammenfatningsrapporten afsluttes med en tabel, et mulighedskatalog, der opgør alle KLK's forslag til budgetreduktioner. Reduktionspotentialer på kørselsområdet fremgår i denne sammenfatningsrapport kun af mulighedskataloget.

2. Reduktionsmuligheder i de enkelte sektorer

Administration og ledelse

Dette afsnit omfatter dels kommunens udgifter til bevillingsområdet Administration og dels de ressourcer, kommunen bruger til administration og ledelse på tværs af bevillingsområderne.

Bevillingsområdet "Administration" omfatter kommunens udgifter til:

- Politisk ledelse i kommunalbestyrelsen, kommissioner, råd og nævn inklusive udgifter til afholdelse af valg
- Udgifter til administrationsbygninger, central administration, borgerservice, myndighedsudøvelse på socialområdet, udsatte børn og unge, miljøområdet, beskæftigelsesområdet mv.
- Udgifter til erhvervsfremme og turisme
- Centrale puljer til fx tjenestemandspension og barsel

Konklusion og forslag

På baggrund af benchmarking mellem RKS og fem kommuner på både udgifter til administration på hovedkonto 6 og på antallet af ledere og administrativt ansatte, kan der ikke identificeres et nivelleringspotentialt mht. udgifter til administration og ledelse.

På baggrund af konkrete analyser har KLK udarbejdet en række forslag til effektivisering og besparelser på kommunens udgifter til administration.

Forslag 1: Centralisering af opgaverne med bogføring og regnskab ved at oprette en central enhed i Økonomi til denne opgave. På denne måde kan der opnås en besparelse på 2 mio. kr. i 2016 og 4 mio. kr. i 2017 og frem.

Forslag 2: KLK foreslår, at besparelser fra de øvrige digitaliseringsprojekter indregnes i budgettet, og at der laves konkrete planer for, hvordan de økonomiske gevinster konkret realiseres i enheder der påvirkes. På den måde kan der realiseres budgetreduktioner på 3,8 mio. kr. i 2015 og frem.

Forslag 3: KLK foreslår, at råderumspuljerne indgår som besparelse på de enkelte fagområder. På denne måde kan der spares ca. 19,0 mio. kr. fra 2014 og frem. Ved beregning af besparelserne ved dette forslag skal der tages hensyn til forslaget under Dagtilbud og Undervisning, hvor de budgetlagte puljer foreslås afskaffet, da der kan være mindre sammenfald mellem de to forslag.

KLK anbefaler, at RKSJ afdækker mulighederne for at etablere et samarbejde med nabokommuner med henblik på at opnå større økonomiske gevinster på IT-området og samtidig styrke viden og professionalisme på området.

KLK foreslår, at kommunen undersøger om det er praktisk muligt og økonomisk rentabelt at opsig lejemaal og anvende de ledige ejendomme i stedet. KLK foreslår yderligere, at kommunen frasælger de ejendomme, kommunen ikke har brug for indenfor sit nuværende aktivitetsniveau, eller som ikke indgår i strategiske udvidelser på de kommunale serviceområder.

KLK foreslår, at RKSJ undersøger muligheden for at samle administrative enheder som fx fagcentre på én adresse. Derudover anbefaler KLK kommunen at overveje, om placeringen af Ringkøbing Bibliotek i samme ejendom som rådhuset er den bedst mulige anvendelse af disse lokaler. Det er muligt, at der kan opnås en samlet set mere effektiv anvendelse af lokalerne ved at benytte hele ejendommen på Ved Fjorden 6 til administration og så finde andre lokaler til placering af biblioteket fx i nogle af kommunens allerede ledige lokaler i Ringkøbing.

Derudover har KLK følgende styringsmæssige anbefalinger:

- KLK anbefaler, at der kun anvendes én befolkningsprognose til budgetlægningen, og at eventuelle detailprognoser laves på baggrund af den fælles befolkningsprognose
- KLK anbefaler, at kommunen baserer sin budgetlægning på priser og mængder på alle de store forvaltningsområder, og at disse forudsætninger udgør grundlaget for den politiske og administrative behandling af budgetter og budgetopfølgning

Tabel 1.1: Reduktionspotentialer, administration og ledelse, mio. kr.

	2015	2016	2017	2018-
Centralisering af opgaver med bogføring og regnskab	0	2,0	4,0	4,0
Indregning af planlagte IT-projekter i budget	3,8	3,8	3,8	3,8
Afskaffelse af råderumspuljer	19,0	19,0	19,0	19,0
I alt	22,8	24,8	26,8	26,8

Handicap og psykiatri

Området Handicap og psykiatri arbejder med kommunens indsatser over for udviklingshæmmede, psykisk syge, borgere med hjerneskade mv. Kommunens tilbud omfatter blandt andet støtte i eget hjem, botilbud og tilbud om samvær og beskæftigelse.

Efter kommunalreformen overtog kommunen flere tidligere amtsinstitutioner og har gennem udvikling af et nyt styringssystem og en revisitering af alle borgere opnået en udjævning af serviceniveauet på tværs af institutioner og boformer. Derudover har kommunen fokus på borgernes udvikling. Virkningen af disse tiltag har været, at kommunen har nedsat nettotilgangen til området fra 43 i 2010 til 28 i 2012.

Konklusion og forslag

De samlede udgifter til Handicap og psykiatri har været konstante i 2012 og 2013. Der er dog lagt en trappetigning ind i budgettet for 2014 og 2015, således at budget 2015 er 12 mio. kr. højere end regnskabsresultatet for 2013. Samtidig tyder sammenligningen af udgiftsniveauer med andre kommuner på, at der er et potentiale for at reducere udgiftsniveauet på området.

KLK **foreslår** derfor, at trappemodellen på området fjernes, og at det samlede serviceniveau, målt i kr. pr. borger, fastholdes på niveauet for 2013. Fremskrivningen af budgettet vil dermed blive foretaget med udgangspunkt i forventningen til udviklingen i antallet af 18–64 årige og udgiften pr. borger i regnskab 2013. På den måde kan der spares 16 mio. kr. i 2015 voksende til 20 mio. kr. i 2018.

Med henblik på at sikre, at forslaget kan gennemføres i praksis **forstår** KLK:

- At kommunens egne botilbud rammestyles i stedet for at bevillingerne følger den enkelte beboers visitationspakke
- At kommunen er særligt opmærksom på, om der sker en glidning i serviceniveauet mod en lettelse af serviceadgangen, særligt hvad angår botilbud, og at kommunen øger sin fokus på, at borgere i midlertidige botilbud skal have klare handleplaner, hvor målet er at komme tilbage i egen bolig.
- At kommunen øger sit fokus på brug af ydelser til brugere i eget hjem som alternativ til botilbud
- At kommunen fastholder og udvikler sit fokus på ungeområdet for at mindske presset fra unge med psykosociale vanskeligheder, og at indsatsen på dette område sker i systematisk sammenkobling til beskæftigelsesindsatsen med henblik på at skaffe den unge ordinært arbejde

Derudover **foreslår** KLK:

- At notater mv., der forelægges Social- og Sundhedsudvalget i forbindelse med fx budgetlægning og budgetopfølgning, afstemmes fuldstændig med kommunens økonomisystem
- At det overvejes at bruge gruppetilbud i stedet for bostøtte i eget hjem til borgere med psykosociale vanskeligheder
- At det undersøges, om personaleressourcerne udnyttes tilstrækkeligt effektivt på tværs af botilbud og beskæftigelsestilbud.

Tabel 2.1: Reduktionspotentialer, handicap og psykiatri, mio. kr.

	2015	2016	2017	2018-
Fastholdelse af økonomisk serviceniveau på niveauet for regnskab 2013	16,1	17,4	18,7	20,0

Sundhed og omsorg

Sundhedsområdet består af bl.a. borgernes indlæggelser på sygehus, den forebyggende indsats og fx borgernes genoptræning efter sygdomsforløb.

Kommunens arbejde med omsorg er hovedsageligt ældrepleje i borgerens hjem eller på kommunens plejecentre. Det kaldes også ofte ældreområdet, men omhandler også arbejdet med yngre borgere, der har behov for pleje og omsorg.

Konklusion og forslag

Det fremgår af KLK's benchmarkinganalyse, at omkostningerne i RKSK til arbejdet med sundhedstilbud til borgerne svarer til sammenligningskommunerne eller er lavere end dem. Omvendt fremgår det også, at der på ældreområdet generelt er et højt serviceniveau – et niveau der for boligdelen er støt stigende og for hjemmeplejen er stabiliseret.

På baggrund af konkrete analyser har KLK udarbejdet en række forslag til effektivisering og besparelser på kommunens udgifter til sundhed og omsorg.

Forslag 1: KLK foreslår, at antallet af plejeboliger i RKSK reduceres med 100 plejeboliger, så kommunens dækningsgrad kommer til at svare til den, som gælder for gennemsnittet af sammenligningskommunerne. Forslaget har et potentiale på ca. 35,6, når det er fuldt implementeret, formentlig i 2018. Lukningen vil ligeledes reducere kommunens tab på husleje med ca. 1,6 mio. årligt.

Forslag 2: KLK foreslår, at den demografiske fremskrivning på hjemmeplejen opgives og erstattes af en løbende opfølgning på ældreområdet fulgt af politiske beslutninger om øget eller reduceret budgetniveau. Der forventes et potentiale af forslaget på 3,9 mio. kr. i 2015 stigende til 8,3 mio. i 2017 og frem.

Forslag 3: KLK foreslår, at der i kommunen investeres i teknologi og brug af personaleresourcer til at skabe forandring i arbejdsgange, organisering af arbejdet og opbygning af nye kompetencer hos medarbejdere til at støtte borgerne i brugen af teknologierne. Der estimeres med en årlig udgift til formålet på ca. 2,0 mio. pr. år.

Forslag 4: KLK foreslår at køkkener på plejecentre med under ca. 40 beboere omlægges til modtagefunktion og at produktionen henlægges til kommunens centralkøkken. Der forventes en reduktion af omkostningerne på 1,8 mio. årligt fra år 2016.

Forslag 5: KLK foreslår at der oprettes et servicecenter for administration og teknisk service på hele ældreområdet. Der forventes et potentiale på 2,6 mio. årligt af forslaget.

Tabel 3.1: Reduktionspotentialer, sundhed og omsorg, mio. kr.

	2015	2016	2017	2018-
Lukning af 118 plejeboliger	8,9	17,8	26,7	35,6
Indfrielse af restgæld	-5,4	-5,4	-5,4	
Ældreboliger, Huslejudgift	1,6	1,6	1,6	1,6
Ingen demografisk fremskrivning	3,9	6,2	8,3	8,3
Velfærdsteknologi	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Rationel madproduktion	0,9	1,8	1,8	1,8
Servicecenter	2,6	2,6	2,6	2,6
I alt	10,5	22,6	33,6	47,9

Beskæftigelsesområdet

Beskæftigelsesområdet er kendetegnet ved, at omkostningerne på området i al væsentlighed er ydelser til borgere, der er tilkendt en ydelse. Det betyder, at besparelser på området ikke alene kan besluttes ud fra ønsker til enkelte områders udvikling, men kan ses som de potentialer, kommunen kan høste på baggrund af gennemførte initiativer fx i form af investeringer i indsatser. En væsentlig del af budgetlægningen og dermed opgørelsen af besparelspotentialer handler dermed også om vurderingen af effekterne af gennemførte indsatser. KLK's vurderinger af besparelsemuligheder på området ligger i forlængelse heraf.

Kommunen bliver i analysen stillet op mod en række sammenlignelige kommuner, der på beskæftigelsesområdet også kaldes klynger. Fra og med 2014 er der forskellige klynger for de forskellige ydelser. Det betyder at RSKK på tværs af ydelser sammenlignes med forskellige kommuner der er karakteriseret ved at have omtrent samme rammevilkår. Det betyder ikke nødvendigvis at kommunerne er ens fx ift. alders- eller uddannelsessammensætning, men at de har en identisk samlet tyngde af udfordringer.

Konklusion og forslag

På baggrund af benchmarkinganalysen har KLK følgende forslag til besparelser på beskæftigelsesområdet:

Forslag 1: RSKK fastholder et måltal for tildeling af førtidspensioner på niveauet for 2014 (124) i de kommende år. Budgetreduktionen (potentialet) ved forslaget er ca. 10,8 mio. kr. i 2015, stigende til 31,0 mio. kr. i 2018 og de kommende år.

Forslag 2: KLK foreslår, at 20% af besparelsen på førtidspensioner anvendes på ressourceforløb, og at området kritisk vurderer mulighederne af at finansiere yderligere ressourceforløb gennem besparelse på sygedagpenge, kontanthjælp og ledighedsydelse. Merudgiften (mindre-besparelsen) vil være 7,7 mio. kr. årligt

Forslag 3: Fastholdelse af 2013-niveauet på sygedagpengeområdet. Potentialet er 6,4 mio. kr. i 2015 og 7,2 mio. kr. årligt i årene derefter

Forslag 4: Investering i egne psykologtilbud. Investeringen vil i 2014 være 0,5 mio. kr. og fra 2015 og de følgende år være 1,5 mio. kr. Besparelsen ved eget tilbud er i 2015 på 2,1 mio. kr. og de følgende år på 4,3 mio. kr.

Tabel 4.1: Reduktionspotentialer, beskæftigelse, mio. kr.

	2015	2016	2017	2018-
Førtidspension	10,8	26,8	31,0	31,0
Ressourceforløb	-7,7	-7,7	-7,7	-7,7
Sygedagpenge, fortsat indsats	6,4	7,2	7,2	7,2
Sygedagpenge, psykologprojekt	2,1	4,3	4,3	4,3
Psykologansæt.	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
I alt	10,1	29,1	33,3	33,3

Land, by og kultur

Kommunens aktiviteter i Land og By er bl.a. vejene, de grønne områder, vinterbekæmpelse og byggesager. Området er udfordret af øgede forventninger fra virksomheder om hurtig sagsbehandling og stor imødekommenhed. Området varetager en række kommunale anlægsopgaver. I området indgår også miljø- og naturforvaltningsopgaver, der ofte påkalder sig stor offentlig bevågenhed.

På kulturområdet arbejder RKSK med biblioteksvæsen, med folkeoplysning og med kommunens foreningsliv. Idrætslivet har som i mange andre kommuner en fremtrædende rolle. Kommunen har opført og vedligeholder flere svømmeanlæg og sportshaller, som stilles til rådighed for borgerne.

Konklusion og forslag

RKSK's udgifter til det tekniske område er generelt lave blandt kommunerne. RKSK har siden 2010 haft en stigning i udgifter til anlægsopgaver. Sammenlignet med andre kommuner er udgiftsstigningen til drift af området lav.

På baggrund af benchmarkinganalyserne på de følgende sider har KLK følgende forslag, jf. tabel 5.1, 5.2 og 5.3:

Forslag 1: At RKSK i 2015 og 2016 investerer 1 mio. i bedre styring af området, herunder eventuel analyse af optimeringsmuligheder derved. Denne investering bør i 2016 finansiere sig selv og fra 2017 give et afkast på 1 mio. kr. årligt.

Forslag 2: At der fra 2015 til 2017 investeres årligt 2 mio. kr. til identifikation af, hvilke veje der umiddelbart kan overdrages efter den fire årige høring. Det er KLK's forventning, at en senere nedklassificering vil betyde en besparelse på 3,0 mio. kr. årligt fra 2018.

Forslag 3: At RKSK indstiller sit tilskud til Stauning Lufthavn. Besparelse er 1,8 mio. kr. årligt

Tabel 5.1: Reduktionspotentialer, veje, infrastruktur mm., mio. kr.

	2015	2016	2017	2018-
Bedre styring af vejområdet	-1,0	0	1,0	1,0
Nedklassificering af veje	-2,0	-2,0	-2,0	3,0
Stauning Lufthavn	1,8	1,8	1,8	1,8
I alt	-1,2	-0,2	0,8	5,8

Forslag 4: At RKSK optimerer sin anvendelse af kommunens ejendomme, så en reduktion af arealbehovet på 10.000 kvm bliver mulig. Optimeringen vil betyde en besparelse for leje og vedligeholdelse på i alt 8,1 mio. kr., når reduktionen er fuldt implementeret, formentlig i 2018. Der vil i afviklingsperioden være omkostninger på ca. 1,0 mio. kr. til flytning mm.

Forslag 5: At der i RKSK etableres et ejendomscenter og fokuseres på rationel drift af den samlede bygningsmasse. Der forventes samlet et potenti-ale på 5,5 mio. kr. årligt.

Tabel 5.2: Reduktionspotentialer, kommunale ejendomme, mio. kr.

	2015	2016	2017	2018-
Optimering af arealanvendelse		2,7	5,4	8,1
Flytteudgifter og opsigelser		-1,0	-1,0	
Fælles ejendomsdrift	5,5	5,5	5,5	5,5
I alt	5,5	7,2	9,9	13,6

RKSK's omkostninger til kulturområdet pr. borger er noget højere end i andre kommuner. Kommunen har relativt lave omkostninger til biblioteksdrift, mens særligt omkostningerne til drift og vedligeholdelse af haller er højere end i andre kommuner.

Forslag 6: At Tarm Bibliotek lukkes. Potentialet ved lukningen er 3,4 mio. kr. årligt fra 2015.

Forslag 7: Reducer tilskud og driftsbidrag til haller i kommunen. Potentialet er stigende fra 1,7 mio. kr. i 2015 til 3,5 mio. kr. årligt fra 2016.

Forslag 8: Der indføres en ændret tilskudsmodel i relation til Folkeoplysningsloven (lokaletilskud). Potentialet forventes at være mindst 4,5 mio. kr. årligt fra 2016

Forslag 9: Besparelse på kommunens tilskud til foreningernes anlæg af faciliteter på 0,5 mio. kr. årligt fra 2015.

Tabel 5.3: Reduktionspotentialer, kulturområdet, mio.kr

	2015	2016	2017	2018-
Biblioteker	1,7	3,4	3,4	3,4
Sportshaller mv	1,7	3,5	3,5	3,5
Lokaletilskud		4,5	4,5	4,5
Anlægstilskud	0,5	0,5	0,5	0,5
I alt	3,9	12,9	12,9	12,9

Børn og Familie

Børn og Familie arbejder med kommunens indsatser, rettet mod sundhedsfremme og socialforanstaltninger for børn og unge. Det drejer sig både om indsatser til alle børn og unge i kommunen i form af sundhedspleje og børnetandpleje samt om indsatser, rettet mod børn med særlige behov i form af PPF (Pædagogisk Psykologisk Fagenhed), forebyggende foranstaltninger og døgnanbringelser.

Kommunen har siden 2012 iværksat en lang række initiativer på området med henblik på at implementere de lovgivningsmæssige reformer, styrke kvaliteten og nedbringe udgifter, særligt på anbringelsesområdet.

Konklusion og forslag

På området for Børn og Familie foreslår KLK følgende muligheder for besparelser:

Forslag 1: Indsats rettet mod at sænke gennemsnitsprisen på anbringelser, således at udgiften til anbringelser pr. 0–22 årig over en fire årig periode bringes ned på 5.500 kr. På denne måde vil der kunne opnås en besparelse på 8 mio. kr. i 2015 voksende til 18 mio. kr. i 2018, når der samtidig tages hensyn til det faldende børnetal.

Forslag 2: At forebyggende foranstaltninger demografireguleres med udgangspunkt i niveauet i budget 2014 pr. 0–22 årige. På den måde kan opnås en besparelse på 0,8 mio. kr. i 2015, 1,5 mio. kr. voksende til 2,9 mio. kr. i 2018.

Forslag 3: Fastholde serviceniveauet for børnetandplejen på niveauet for 2013 ved at området demografireguleres med antallet af 0–18 årige med udgangspunkt i regnskab 2013. På den måde kan der opnås en besparelse på 2,8 mio. kr. i 2015 voksende til 4,2 kr. mio. kr. i 2018.

Forslag 4: Fastholde serviceniveauet for sundhedspleje på niveauet for 2013 ved at området demografireguleres med antallet af 0–18 årige med udgangspunkt i regnskab 2013. På den måde kan der opnås en besparelse på 0,8 mio. kr. i 2015 voksende til 1,4 kr. mio. kr. i 2018.

Tabel 6.1: Reduktionspotentialer, børn og familie, mio. kr.

	2015	2016	2017	2018-
Nedsættelse af prisen på døgnanbringelser	8,4	12,5	16,4	17,9
Demografiregulering af forebyggende foranstaltninger	0,8	1,5	2,2	2,9
Demografiregulering af børnetandpleje	2,8	3,3	3,8	4,2
Demografiregulering af sundhedspleje	0,8	1,2	1,3	1,4
I alt	12,8	18,5	23,7	26,4

Undervisning

Området omfatter kommunens udgifter til folkeskoleområdet i bred forstand. Herunder hører almenundervisning og specialundervisning, udgifter til elever på privat-, fri- og efterskoler og udgifter til SFO.

Kommunen er forpligtet til at undervise børn i skolealderen og til at stille dagpasning til rådighed, men kommunen har ret vide rammer for, hvordan undervisning og fritidsordning skal tilrettelægges.

Fra august 2014 træder en reform af folkeskolen i kraft, som blandt andet forøger antallet af undervisningstimer. På dagtilbuds- og skoleområdet har RKSJ i 2013 gennemført en omfattende omlægning og ændret ledelsesstruktur. Omlægningen har blandt andet medført en reduktion i antallet af ledere på området, men har ikke ændret på antallet af skoler og daginstitutioner.

KLK's forslag til besparelser på området er i en vis grad overlappende og nogle af dem forudsætter eller støtter hinanden. Ud for hvert forslag er det angivet, hvordan forslaget understøtter eller forudsætter gennemførelsen af andre af de stillede forslag.

Konklusion og forslag

KLK's benchmarkingundersøgelse viser, at RKSJ er den kommune blandt de sammenlignede, der samlet set har de laveste udgifter til undervisning pr. barn i alderen 6-16 år. Det betyder ikke, at det ikke er muligt at drive undervisning billigere i RKSJ end på det aktuelle niveau, men for at undgå at besparelser fører til forringelser af elevernes læring og trivsel, kan KLK ikke anbefale, at der blot gennemføres en rammebesparelse på området.

For SFO betyder skolereformen, at åbningstiden indskrænkes, og antallet af børn i SFO vil formentlig falde jf. kommunens egne vurderinger. For at hindre at produktionsprisen for en plads i SFO stiger, er det KLK's vurdering, at det vil være nødvendigt at lave omlægninger mod større SFO'er eller færre ansatte pr. barn i SFO.

Nedenstående forslag til besparelser er de forslag, der efter KLK's analyse og på baggrund af erfaringer fra andre kommuner og viden på området vil være de bedste at gennemføre, hvis fokus er på elevernes læring og trivsel, som den nye folkeskolelov lægger op til.

Forslag 1: Ændring af demografiregulering på området, så samtlige dele af undervisningsområdet demografireguleres med den gennemsnitlige udgift for den relevante aldersklasse og med kommunens officielle korte befolkningsprognose. På denne måde kan der opnås en besparelse på 5,2 mio.

kr. i 2015 voksende til 30 mio. kr. i 2018 og frem. Dette forslag vil medføre, at nogle af de små og mindre skoler vil få vanskeligt ved at få økonomien til at hænge sammen på sigt, da reguleringen i fremtiden vil følge gennemsnitsudgiften pr. barn i folkeskolen og ikke kun de faktiske mindredgifter for et enkelt barn, som de beregnes i tildelingsmodellen.

Forslag 2: Inddragelse af ikke udmøntede puljer på dagtilbud og undervisning. På denne måde kan opnås en besparelse på 8–10 mio. kr., uden at der ændres ved det aktuelle serviceniveau. Ved beregning af besparelserne ved dette forslag skal der tages hensyn til forslaget under administration og ledelse, hvor de budgetlagte råderumspuljer foreslås afskaffet.

Forslag 3: Besparelsen ved de nye visitationsregler for specialundervisning hjemtages som ca. 50 % besparelse ved reduktion af budgetrammen. De resterende 50 % tilbageføres til almenområdet til styrket almenundervisning. På den måde kan der opnås en besparelse på 1 mio. kr. i 2014, 4 mio. kr. i 2015 og 7 mio. kr. fra 2016 og frem.

Forslag 4: Ændring af skolestrukturen skaber færre, men større skoler med henblik på at bringe pladsprisen på niveau med de billigste skoler. De større skoler kan enten være placeret på en eller flere matrikler hver, men hensynet til højere klassekvotient og effektiv udnyttelse af personaleressourcerne skal være bestemmende for den geografiske placering af de enkelte klasser. På denne måde vil der kunne opnås en besparelse på mellem 15 og 25 mio. kr. årligt. Forslaget vil kræve investeringer og skal ses sammen med forslag 5 nedenfor.

Forslag 5: Nedbringelse af udgifterne til SFO ved enten at samle SFO på færre og større skoler jf. forslag 4 ovenfor eller at fjerne reglerne om minimumsnormering i SFO. Det er KLK's vurdering, at der herved vil kunne opnås en besparelse på op mod 20 mio. kr. fra 2017. Forslaget vil kræve investeringer og skal ses sammen med forslag 4 ovenfor.

Tabel 7.1: Reduktionspotentialer, undervisning, mio. kr.

Potentiale	2015	2016	2017	2018-
Demografiregulering	5,2	8,8	15,4	30,1
Inddrage puljer	8,0	8,0	8,0	8,0
Nye visitationsregler	4,0	7,0	7,0	7,0
Ændre skolestruktur		5,0	10,0	15,0
Ændre SFO-struktur		5,0	10,0	10,0
I alt	17,2	33,8	50,4	70,1

Dagtilbud

Området omfatter kommunens udgifter til dagtilbud til børn i dagpleje, børnehaver og aldersintegrerede institutioner, herunder specialinstitutioner. Udgifterne til SFO afholdes under området for undervisningen.

Konklusion og forslag

KLK's benchmarkingundersøgelse viser, at for de sammenlignede kommuner er RKSK samlet set blandt de, som har de højeste udgifter til dagtilbud pr. barn i alderen 0-5 år.

Der er allerede sket en tilpasning af kapaciteten på dagplejeområdet, og der er et relativt stort antal børn pr. pædagogisk ansat i forhold til sammenligningskommunerne. Derudover er RKSK blandt de af de sammenlignede kommuner med den laveste andel af pædagogisk uddannet personale i børnehaverne. Den mest markante mulighed for nedbringelse af udgifterne på området er derfor en tilpasning af strukturen på området til en mere omkostningseffektiv organisering med større og billigere tilbud.

Forslag 1: Ændring af demografiregulering på området, så samtlige dele af dagtilbudsområdet demografireguleres med den gennemsnitlige udgift for den relevante aldersklasse og med kommunens officielle befolkningsprognose. På denne måde kan der opnås en besparelse på 5 mio. kr. i 2015 og 10 mio. kr. i 2016 og 13 mio. kr. i 2017 og frem. Dette forslag vil betyde, at de små og mindre dagtilbud får svært ved at få økonomien til at hænge sammen på sigt, da rammen for området reguleres med den gennemsnitlige udgift til et barn i dagtilbud fordelt på aldersklasser og ikke med den ændring, der kan afledes af tildelingsmodellen til dagtilbud.

Forslag 2: En nedbringelse af udgiften pr. barn i de fem dyreste dagtilbud til udgiften pr. barn i det billigste. Dette vil kræve en strukturtilpasning på området med nedlæggelse af tilbud og evt. omlægning af de tilbud, som i fremtiden får flere børn. Det er KLK's skøn, at der på denne måde vil kunne opnås en besparelse på 3 mio. kr. i 2015 og 5 mio. kr. fra 2016 og frem.

Tabel 8.1: Reduktionspotentialer, dagtilbud, mio. kr.

Potentiale	2015	2016	2017	2018-
Demografiregulering	5,3	11,0	12,9	14,3
Strukturtilpasning	3,0	5,0	5,0	5,0
I alt	8,3	16,0	17,9	19,3

Indkøbsområdet

Indkøb er et tværgående område, som berører alle dele af kommunens organisation. Området indeholder i denne analyse både indkøb af varer og tjenesteydelser, mens konkurrenceudsættelse og udbud af kommunale opgaver ikke er medtaget.

Centrale indkøbsaftaler af varer og tjenesteydelser håndteres i Ringkøbing-Skjern Kommune af Team Udbud. Dette er den største del af området, men der indgår også bygge- og anlægsopgaver, der er placeret i Teknik og Miljø, samt indkøb af IT-software, der er placeret i Digital Service og fylder mindre.

Potentialerne på indkøbsområdet er beregnet anderledes end på fagområderne, da der ikke på samme måde kan anvendes benchmarking ud fra økonomiske nøgletal. Udgifterne til varekøb og tjenesteydelser egner sig isoleret set ikke til dette. I stedet er potentialerne beregnet ved benchmarking af realiserede indkøbsbesparelser med fire kommuner, der har oprustet og opnået væsentlige effekter på området.

Indkøbsgevinster hentes generelt ved at man indgår centrale aftaler med bedre priser end kommunen tidligere har haft, og at man sikrer udmøntning af gevinsterne i budgetterne. For at sikre at besparelserne også primært bliver realiseret som indkøbsgevinster, skal man sikre at aftalerne bliver implementeret og anvendt i hele organisationen, compliance.

Konklusion og forslag

På baggrund af konkrete analyser og interviews har KLK opstillet følgende forslag:

Forslag 1: Der indføres en ny gevinstrealiseringsmetode, således at samtlige beregnede indkøbsbesparelser udmøntes i budgetterne. Potentialet herved estimeres til 2 mio. kr. årligt.

Forslag 2: Der laves en bølgeplan med opprioritering af fælles aftaler. Egne udbud skal så vidt muligt være på nye områder, da der stadig er mange potentielle områder, hvor der ikke er centrale aftaler. Potentialet herved estimeres til 1,5 mio. kr. årligt.

Forslag 3: Der sættes ambitiøse strategiske besparelsesmål, der dækker hele perioden.

Tabel 9.1: Reduktionspotentialer, indkøb, mio. kr.

	2015	2016	2017	2018-
Gevinstrealiseringsmetode	2,0	2,0	2,0	2,0
Fælles aftaler og nye udbud	1,5	1,5	1,5	1,5
Strategisk besparelses mål (udover ovenstående)	1,6	1,6	1,6	1,6
I alt	5,1	5,1	5,1	5,1

Potentialet på 5,1 mio. kr. ligger udover kommunens nuværende besparelsesniveau på indkøb og hvert års besparelser er varige.

3. Mulighedskatalog – samlede besparelsemuligheder

Nr.	Sektorområde	Opgjort i mio. kr.			
		2015	2016	2017	2018-
	Administration og Ledelse				
1	Centralisering af opgaver med bogføring og regnskab	0,0	2,0	4,0	4,0
2	Indregning af planlagte IT-projekter i budget	3,8	3,8	3,8	3,8
3	Afskaffelse af råderumspuljer	19,0	19,0	19,0	19,0
	<i>I alt for administration og ledelse</i>	<i>22,8</i>	<i>24,8</i>	<i>26,8</i>	<i>26,8</i>
	Handicap og Psykiatri				
4	Fastholdelse af økonomisk serviceniveau på niveauet for regnskab 2013	16,1	17,4	18,7	20,0
	<i>I alt for handicap og psykiatri</i>	<i>16,1</i>	<i>17,4</i>	<i>18,7</i>	<i>20</i>
	Sundhed og Omsorg				
5	Lukning af 118 plejeboliger	8,9	17,8	26,7	35,6
6	Indfrielse af restgæld ved lukning af plejeboliger	-5,4	-5,4	-5,4	
7	Ældreboliger, Huslejeudgift spares ved at anvende dem i stedet for nyt bygge	1,6	1,6	1,6	1,6
8	Ingen demografisk fremskrivning i budgetterne	3,9	6,2	8,3	8,3
9	Investering i velfærds-teknologi	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
10	Rationel madproduktion	0,9	1,8	1,8	1,8
11	Etabler servicecenter for administration	2,6	2,6	2,6	2,6
	<i>I alt for sundhed og omsorg</i>	<i>10,5</i>	<i>22,6</i>	<i>33,6</i>	<i>47,9</i>
	Beskæftigelse				
12	Førtidspension; indregne måltallet på 124 for bruttotilkendelser af førtidspension i RSK's beregningsmetoder	10,8	26,8	31,0	31,0
13	Ressourceforløb; besparelser fra førtidspensioner anvendes til ressourceforløb	-7,7	-7,7	-7,7	-7,7
14	Sygedagpenge, fortsat indsats; indarbejdelse af det lave regnskabsniveau fra 2013 i de kommende år	6,4	7,2	7,2	7,2
15	Sygedagpenge, besparelser på sygedagpenge pga. psykologprojekt	2,1	4,3	4,3	4,3
16	Psykologansættelse til at nedbringe sygedagpenge	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
	<i>I alt for beskæftigelse</i>	<i>10,1</i>	<i>29,1</i>	<i>33,3</i>	<i>33,3</i>

Nr.	Sektorområde	Opgjort i mio. kr.			
		2015	2016	2017	2018-
	Land, By og Kultur				
	Vej og park				
17	Bedre styring af vejområdet	-1,0	0,0	1,0	1,0
18	Identifikation af mulige veje der kan nedklassificeres til ikke længere at være offentlig vej	-2,0	-2,0	-2,0	3,0
19	Ophæv kommunalt tilskud til Stauning Lufthavn	1,8	1,8	1,8	1,8
	<i>I alt for vej og park</i>	<i>-1,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>0,8</i>	<i>5,8</i>
	Kommunale ejendomme				
20	Optimering af arealanvendelse		2,7	5,4	8,1
21	Flytteudgifter og opsigelser		-1,0	-1,0	
22	Fælles ejendomsdrift	5,5	5,5	5,5	5,5
	<i>I alt for kommunale ejendomme</i>	<i>5,5</i>	<i>7,2</i>	<i>9,9</i>	<i>13,6</i>
	Kultur				
23	Biblioteker, lukning af Tarm og bogbussen	1,7	3,4	3,4	3,4
24	Opsige tilskuds- og driftsaftaler til sportshaller	1,7	3,5	3,5	3,5
25	Lokaletilskud, forslag om tilskudsprocenterne		4,5	4,5	4,5
26	Reducere anlægstilskud	0,5	0,5	0,5	0,5
	<i>I alt for kultur</i>	<i>3,9</i>	<i>11,9</i>	<i>11,9</i>	<i>11,9</i>
	<i>I alt for land, by og kultur</i>	<i>8,2</i>	<i>18,9</i>	<i>22,6</i>	<i>31,3</i>

Nr.	Sektorområde	Opgjort i mio. kr.			
		2015	2016	2017	2018-
	Børn og Familie				
27	Nedsættelse af prisen på døgnanbringelser	8,4	12,5	16,4	17,9
28	Demografiregulering på forebyggende foranstaltninger	0,8	1,5	2,2	2,9
29	Demografiregulering på børnetandpleje	2,8	3,3	3,8	4,2
30	Demografiregulering på sundhedspleje	0,8	1,2	1,3	1,4
	<i>I alt for børn og familie</i>	<i>12,8</i>	<i>18,5</i>	<i>23,7</i>	<i>26,4</i>
	Dagtilbud og Undervisning				
	Dagtilbud				
31	Ændring af demografiregulering	5,3	11,0	12,9	14,3
32	Strukturtilpasning af dagtilbud	3,0	5,0	5,0	5,0
	<i>I alt for dagtilbud</i>	<i>8,3</i>	<i>16,0</i>	<i>17,9</i>	<i>19,3</i>
	Undervisning				
33	Ændring af demografiregulering	5,2	8,8	15,4	30,1
34	Inddragelse af ikke udmøntede puljer på dagtilbud og undervisning	8,0	8,0	8,0	8,0
35	Nye visitationsregler for specialundervisning	4,0	7,0	7,0	7,0
36	Ændring af skolestruktur		5,0	10,0	15,0
37	Ændringer af SFO-strukturen		5,0	10,0	10,0
	<i>I alt for undervisning</i>	<i>17,2</i>	<i>33,8</i>	<i>50,4</i>	<i>70,1</i>
	<i>I alt for dagtilbud og undervisning</i>	<i>25,5</i>	<i>49,8</i>	<i>68,3</i>	<i>89,4</i>

Nr.	Sektorområde	Opgjort i mio. kr.			
		2015	2016	2017	2018-
	Indkøb				
38	Ny gevinstberegningmetode	2,0	2,0	2,0	2,0
39	Opprioritering af fælles aftaler	1,5	1,5	1,5	1,5
40	Opstille strategiske besparelsesmål for hele perioden	1,6	1,6	1,6	1,6
	<i>I alt for indkøb</i>	5,1	5,1	5,1	5,1
	Befordring				
41	Lægekørsel bringes i udbud	0,0 - 0,1	0,0 - 0,3	0,0 - 0,3	0,0 - 0,3
42	Kørsel til genoptræning; samarbejde med regionen om "spillerregler" for visitation til kørsel,	0,0 - 0,2	0,0 - 0,4	0,0 - 0,4	0,0 - 0,4
43	Kørsel til specialundervisning; samkørsel mellem Skjernåskolen og Specialcenter syd, hjemkørsel fra SFO i ferieperioder, opsamlingssteder	1,9 - 3,2	3,8 - 6,3	3,8 - 6,3	3,8 - 6,3
44	Almindelig skolekørsel, reducere antallet af hjemkørsler på rabatruter, lukke rabatrute nr. 518	1,1 - 1,3	2,2 - 2,6	2,2 - 2,6	2,2 - 2,6
45	Individuel handicapkørsel, skærpet visitationspraksis og samle visitationsansvar og budgetansvar hos en enhed	0,2 - 0,3	0,4 - 0,6	0,4 - 0,6	0,4 - 0,6
	<i>I alt for befordring*</i>	3,2	6,4	6,4	6,4
	Samlet reduktionspotentiale	114,3	192,6	238,5	286,6
	*I alt er beregnet ud fra det mindste bud på et potentiale				